Vastaus valtuustoaloitteeseen, Tekoälyn hyödyntäminen sosiaali- ja terveydenhuollon tehostamiseksi / RKP, AV 15.12.2025

Keski-Pohjanmaan aluehallitus 26.10.2026 § 231

Valmistelija

Kehittämisasiantuntija Heidi Luomala, heidi.luomala(at)soite.fi, johtajaylilääkäri Marko Rahkonen, marko.rahkonen(at)soite.fi, sosiaalijohtaja, toimialuejohtaja Tarja Oikarinen-Nybacka, t.oikarinen-nybacka(at)soite.fi, yhteistyöjohtaja Minna Lönnbäck, minna.lonnback(at)soite.fi, johtajaylihoitaja, toimialuejohtaja Piia Kurikkala, piia.kurikkala(at)soite.fi

RKP:n valtuustoryhmä on jättänyt valtuustoaloitteen tekoälyn hyödyntämisestä sosiaali- ja terveydenhuollon tehostamiseksi. Aloitteessa tuodaan esille, että digitalisaatio ja uudet teknologiat muuttavat nopeasti terveydenhuoltoa. Tekoäly lä (AI) ja kielimalleilla on suuri potentiaali tehostaa hoitoketjuja, vapauttaa aikaa potilas- ja asiakastyöhön sekä vähentää henkilöstön hallinnollista taakkaa. Näin hoidon resursseja voidaan käyttää tarkoituksenmukaisemmin ja hoidon saatavuutta parantaa. Myös sellaiset ammattiryhmät, jotka eivät tee suoranaista potilastyötä voivat hyötyä tekoälyn käytöstä ja heidät tulee luonnollisesti ottaa mukaan kehitystyöhön. Samalla on ensiarvoisen tärkeää, että tekoälyn käyttö terveydenhuollossa tapahtuu selkeiden eettisten puitteiden mukaisesti. Potilaiden perusoikeudet ja -vapaudet on turvattava, ja yksityisyyden suojaan, tietosuojaan ja oikeusvarmuuteen liittyvät kysymykset on asetettava etusijalle.

Tekoälyä on pidettävä lääketietellisen ammattitaidon tukena – ei sen korvaajana. RKP katsoo, että hyvinvointialueiden on hyödynnettävä teknologian mahdo lisuuksia siellä, missä se on tarkoituksenmukaista. Tekoäly voisi esimerkiksi auttaa ei kiieellisissä hoitotarpeiden arvioinneissa, reseptien uusimisessa ja lähetteiden käsittelyssä. Jotta tämä olisi mahdollista, meidän on alettava kokeilla ja ottaa käyttöön eettisesti kestäviä tekoälyratkaisuja. Meillä on kaikki mahdollisuudet tehdä Suomesta edelläkävijä näiden mallien kehittämisessä julkisella sektorilla. Ehdotamme seuraavaa: SOITEn tulisi edistää tekoälyratkaisujen käyttöä, jotka voivat tehostaa hoitoketjuja, vähentää byrokratiaa ja vapauttaa hoitohenkilökunnalle aikaa potilaiden hoitoon esimerkiksi pilottihankkeiden avulla. SOITEn tulisi yhdessä muiden hyvinvointialueiden kanssa osallistua aktiivisesti tekoälyn kehittämiseen terveydenhuollossa kansallisella tasolla.

Vastaus

Tekoälyn käyttäminen asiakas- ja potilastyössä on Soitessa etenemässä monella tasolla. Myös hallinnollisessa työssä käyttö laajenee, havaitaan uusia hyödyntämistapoja ja osaaminen kehittyy.

Soite on mukana kansallisessa STM:n SOTE-tekoälyn ekosysteemissä edistämässä tekoälyn vaikuttavaa hyödyntämistä ja hyvinvointialueiden tekoälyverkostossa jakamassa tietoa ja kokemuksia sekä ylläpitämässä tekoälykehittämisen tilannekuvaa.

Soiten digiohjelman päivitys on käynnissä ja Tekoäly- ja digiohjelma 2026-2029 luonnoksessa tavoitteiksi on määritelty mm. uusien teknologioiden kuten automatiikan ja tekoälyn hyödyntäminen toimintatapojen ja palveluprosessien uudistamisessa. Henkilöstön halutaan käyttävän laajasti tekoälyä työssään manuaalisen työn ja rutiinitehtävien vähentämiseksi mm. kirjaamisen, tiedonhaun ja päätöksenteon tukena.

Keväällä 2025 käynnistyneen Microsoft Copilot -pilotoinnin kokemukset osoittivat, että tekoälyä voidaan hyödyntää tarkoituksenmukaisesti muun muassa tiedon käsittelyn, asiakirjojen valmistelun, kokouskäytäntöjen sekä raportoinnin tukena. Pilotoinnissa havaittiin mahdollisuuksia työn tuottavuuden parantamiseen ja hallinnollisen työkuorman keventämiseen. Saatujen kokemusten perusteella on perusteltua jatkaa tekoälyratkaisujen käyttökohteiden selvittämistä ja edistää niiden hallittua käyttöönottoa osana Soiten toiminnan kehittämistä.

Vuosina 2026-2028 Soite on mukana AI TEKO! -hankkeessa, jossa vahvistetaan sosiaalialan työntekijöiden valmiuksia hyödyntää generatiivista tekoälyä asiakastyössä, johtamisessa ja kehittämisessä. Soiten sote-keskuksessa on jo käytössä Chat-palvelussa AI:ta hyödyntävä hoidontarpeen arviointi. Lisäksi vastaanoton sairaanhoitaja -chatissa ammattilaiset voivat käyttää tekoälyä kirjaamisen tukena.

Keväällä järjestettiin koko henkilöstölle tarkoitettu infotilaisuus ohjelmistorobotiikan mahdollisuuksista ja syyskuussa järjestetyissä toimintayksiköiden minityöpajoissa arvioitiin tunnistettujen käyttötapausten automaatioiden toteutusta ja kannattavuutta. Käynnistymässä on PoC-vaihe, jossa valitut prosessit automatisoidaan tuotantokäyttöön ja samalla Soitella rakennetaan automaatioiden hallintamalli.

Soiten 15.10.2026 jättämään valtionavustuksen kehittämisrahahakemukseen sisältyy hanke, jossa yhtenä tavoitteena on automaatiota, tekoälyä, digitaalisia palveluja ja modernia IT-infrastruktuuria hyödyntäen tehostaa palvelujen tuottamista ja kohdentaa ammattilaistyöpanos nykyistä enemmän asiakas- ja potilastyöhön. Hankkeessa toteutetaan ja viedään tuotantoon useita eri toimialueilla automatisoituja toimintaprosesseja sekä automaatiota ja tekoälyä yhdistäviä prosessiuudistuksia esim. potilaslähtöisen ja lähetesidonnaisen lähetteen käsittely ja ajanvaraus. Rahoituspäätökset tehdään tammi-helmikuussa 2027.

Marraskuussa 2026 alkaa Gosta-tekoälysovelluksen pilotti asiakas- ja potilastyössä. Tämä sovellus suuntautuu asiakas- ja potilastyön kirjaamisen kehittämiseen niin, että sovellus tekee työntekijän ja asiakkaan/potilaan välisestä keskustelusta ehdotuksen työtekijälle

kirjaukseksi. Lisäksi alkaa uuden puheentunnistusohjelman käyttö ja niiden käytön laajentaminen sosiaali- ja terveydenhuollon eri ammattiryhmissä.

Digialustan hankintaa valmistellaan päätettäväksi aluehallitukselle vko 5/2027.Digiasiointialusta luo perustan tekoälyn hyödyntämiselle palveluissa, automatisoi työvaiheita ja tukee ammattilaisten työtä. Sen avulla palveluja voidaan tuottaa sujuvammin, yhdenmukaisemmin ja kustannustehokkaasti.

Tekoälymuutos2036 on valtiovarainministeriön johdolla laadittu pitkän aikavälin strategia, joka ohjaa Suomen julkisen hallinnon uudistamista ja tekoälyn hyödyntämistä vuoteen 2036 saakka. Tavoitteena on mm. kansallinen tekoälyagenttialusta, tekoälyinfrastruktuuri ja yhteiset ratkaisut, rutiinitehtävien automatisointi itsenäisillä tekoälyagenteilla, automaatioon perustuva julkinen hallinto ja merkittävät vuosisäästöt. Tekoälymuutos2036 strategia linjaa myös Soiten tekoälyn hyödyntämisen kehittämistä

Soitessa on siis menossa moni uudistuksia ja kehittämishankkeita tekoälyn hyödyntämiseksi eri toiminnoissa. Vuosina 2027-2028 tulee tapahtumaan paljon muutoksia, jotka edistävät tekoälyn käyttöä. Teknisen osaamisen, sovellutusten ja ohjelmien hankkimisen lisäksi digisovellutusten ja tekoälyn käyttöä pitää edistää integroimalla digiosaaminen osaksi päivittäistä johtamista, uudistamalla toimintaprosesseja ja hyödyntämällä erilaisia verkostoja mm. kansallisella tasollla. Osaamisen tehokas edistäminen edellyttää strategisia ja käytännön toimenpiteitä organisaation eri tasoilla. Henkilöstön osallistaminen ja digiosaamisen johtaminen on tärkeää, koko henkilöstö tulisi saattaa koulutuksen ja valmennuksen avulla samalle osaamisen tasolle. Kyse on myös muutosjohtamisesta ja muutoksessa tarvitaan vertaistukea, esim.digiagentteja työpisteissä. Tekoälyn tehokas ja luova käyttäminen vaatii prosessien rohkeaa uudistamista, uutta teknologiaa ei kannata tuoda vain vanhan toimintatavan päälle vaan työprosesseja on muokattava niin, että esimerkiksi generatiivinen tekoäly vapauttaa aikaa rutiineista varsinaiseen asiakas- ja potilastyöhön.

Liite Valtuustoaloite

Päätösehdotus Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se merkitsee aloitteeseen laaditun vastauksen tiedoksi.

Päätös Aluehallitus päätti esittää aluevaltuustolle, että se merkitsee aloitteeseen laaditun vastauksen tiedoksi.

Keski-Pohjanmaan aluevaltuusto 9.11.2026
1051/00.02.01/2025

Liite Valtuustoaloite

Päätösehdotus

Aluehallituksen esityksen mukaisesti aluevaltuusto merkistee aloitteeseen laaditun vastauksen tiedoksi.

Päätös